

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně Mgr. Evy Šonkové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **A. V.**, zastoupený JUDr. Viktorem Pakem, advokátem se sídlem Francouzská 171/28, Praha 2, proti žalovanému: **ministr obrany**, se sídlem Tychonova 221/1, Praha 6, o žalobě proti rozhodnutí ředitelky odboru legislativního a analytického Ministerstva obrany ze dne 29. 5. 2014, č. j. 239-2/2014-1322, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 9. 2019, č. j. 10 Ad 15/2014-139,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a dosavadní průběh řízení

[1] V projednávané věci se vede spor o výši náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění žalobce v důsledku služebního úrazu. Žalobce je bývalým vojákem z povolání, který v 32 letech při vojenském výcviku utrpěl služební úraz. Úraz na žalobci zanechal trvalé následky – omezení pohyblivosti pravého ramenního kloubu, akromioklavikulární artrózu (skloubení klíční kosti a výběžku lopatky) a poruchu dynamiky krční páteře. Díky těmto trvalým následkům byl žalobce shledán fyzicky nezpůsobilým pro povolání vojáka. Z armády byl proto propuštěn.

[2] Žalobce se po úrazu obrátil na ředitelku Agentury pro právní zastupování Ministerstva obrany s žádostí o přiznání náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění v důsledku služebního úrazu podle § 119 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání. Požadoval

720.000 Kč. Ředitelka jmenované agentury stěžovateli rozhodnutím ze dne 13. 2. 2014, č. j. 305-00253-09/286-30 (dále „rozhodnutí správního orgánu prvního stupně“), přiznala náhradu ve výši 378.000 Kč. Z lékařského posudku vyplynulo, že bodové ohodnocení ztráty společenského uplatnění odpovídá 1.575 bodům podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, tedy odškodnění ve výši 189.000 Kč. Ředitelka však s přihlédnutím k individuálním okolnostem odškodnění zvýšila na dvojnásobek na základě § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb., podle něhož lze ve zvlášť výjimečných případech hodných mimořádného zřetele výši odškodnění stanovenou podle vyhlášky přiměřeně zvýšit.

[3] Žalobce s výši odškodnění nesouhlasil a proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně se odvolal. Ředitelka odboru legislativního a analytického Ministerstva obrany však odvolání v záhlaví označeným rozhodnutím zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

[4] Žalobce rozhodnutí o odvolání napadl žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterou městský soud rozsudkem ze dne 13. 3. 2018, č. j. 10 Ad 15/2014-55, zamítl. Proti tomuto rozsudku podal žalobce kasační stížnost, neboť nesouhlasil s právním názorem městského soudu, podle něhož jen přetržení profesionální sportovní kariéry by mohlo být důvodem pro zvýšení náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění na více než dvojnásobek hodnoty bodového ohodnocení.

[5] Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 12. 9. 2018, č. j. 1 As 110/2018-37, zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ke vznesené kasační námitce soud uvedl, že žalobce brojí proti právnímu názoru, který však městský soud v rozhodnutí nezastával, ani neaplikoval. Taková kasační námitka proto nemohla být úspěšná. Nejvyšší správní soud nicméně rozsudek městského soudu zrušil pro procesní vadu. Ačkoliv městský soud v rozsudku za žalovanou správně označil náměstkyni ministryně obrany pro řízení sekce právní (která se v mezidobí stala služebním orgánem příslušným k rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí ve věcech náhrady za ztížení společenského uplatnění po služebním úrazu), až do vydání předmětného rozsudku však za žalovaného považoval Ministerstvo obrany a jako s účastníkem řízení s ním rovněž jednal. Podle Nejvyššího správního soudu se jednalo o procesní vadu, která mohla mít vliv na zákonnost rozsudku městského soudu, neboť procesně legitimovaná žalovaná (tj. náměstkyně ministryně obrany pro řízení sekce správní) neměla možnost vyjádřit se k žalobě a popřípadě požadovat, aby se ve věci konalo ústní jednání.

[6] Městský soud v Praze v dalším řízení jednal s náměstkyní pro řízení sekce právní Ministerstva obrany a s účinností od 1. 1. 2019 s ministrem obrany jako se žalovaným služebním funkcionářem. Rozsudkem ze dne 19. 1. 2019, č. j. 10 Ad 15/2014-104, městský soud žalobu následně zamítl, neboť setrval na svém názoru, že přiznané odškodnění za bolest a ztížení společenského uplatnění v důsledku služebního úrazu žalobce ve výši 378.000 Kč je dostatečné.

[7] Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalobce rozhodnutí městského soudu zrušil rozsudkem ze dne 16. 5. 2019, č. j. 1 As 69/2019-24. Nejvyšší správní soud shledal, že městský soud v dalším řízení po zrušení předchozího rozsudku kasačním soudem nevyzval žalobce k vyjádření podle § 51 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Nesprávně přitom vycházel ze závěru, že stěžovatel s projednáním věci bez nařízení jednání v předchozím řízení vyslovil souhlas a že tento souhlas trvá i po zrušení původního rozsudku městského soudu. Jelikož městský soud za těchto okolností následně rozhodl o věci samé bez jednání, porušil tím podle Nejvyššího správního soudu právo žalobce na spravedlivý proces a zatížil řízení vadou, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí městského soudu o věci samé.

II. Posouzení věci městským soudem v dalším řízení

[8] Městský soud v Praze v návaznosti na poslední rozsudek Nejvyššího správního soudu vyzval žalovaného i žalobce ke sdělení, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání. Žalobce nařízení jednání požadoval, žalovaný se k výzvě městského soudu nevyjádřil. Ve věci se konalo ústní jednání dne 26. 9. 2019.

[9] Městský soud následně žalobu v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Dospěl k závěru, že dvojnásobek hodnoty bodového ohodnocení, který byl žalobci napadeným rozhodnutím přiznán, je vzhledem k okolnostem projednávané věci přiměřený. Městský soud shledal, že hodnota bodu podle vyhlášky č. 440/2001 Sb. ve výši 120 Kč je v projednávané věci adekvátní. Účelem náhrady není zajistit žalobci materiální zabezpečení na zbytek života, nýbrž jednorázově vynahradit negativní následky újmy na zdraví.

[10] Městský soud poukázal na to, že náhradu za ztrátu na platu v projednávané věci žalovaná strana žalobci průběžně kompenzovala a později taktéž Česká správa sociálního zabezpečení poskytovala žalobci invalidní důchod pro invaliditu I. stupně. Povaha úrazu, který žalobce utrpěl, byla tedy nepochybně závažná, když měla za následek pokles pracovní schopnosti žalobce o 35 % a uznání invalidity I. stupně. Úraz však rozhodně nevedl k celkové ztrátě žalobcovy hybnosti či jiných základních schopností nutných pro vedení běžného života. I v této situaci si žalobce byl schopen zajistit zaměstnání, v němž poté dosáhl výdělku vyššího než v původním služebním zařazení. Služební orgány v této situaci samotné bodové hodnocení škody na zdraví, které pro dané postižení vyhláška č. 440/2001 Sb. stanovila, nejprve navýšily podle § 6 odst. 1 písm. c) této vyhlášky o 50 %, neboť shledaly, že škoda na zdraví vedla ke zvlášť těžkým následkům.

[11] Skutečnost, že žalobce jako mladý muž následkem služebního úrazu opustil pro další část svého života aktivní sportovní činnost, které se před úrazem věnoval (byť víceméně rekreačně), poté zohlednily služební orgány právě navýšením podle ustanovení § 7 odst. 3 citované vyhlášky a míru navýšení stanovily jednonásobkem výsledného bodového ohodnocení škody na zdraví. Jelikož již samotné bodové ohodnocení škody na zdraví navýšené o 50 % mělo reflektovat následky úrazu na zdraví žalobce, podle názoru městského soudu navýšení celkové částky odškodnění ještě o jednonásobek tohoto „tabulkového“ ohodnocení dostatečně reflektuje omezení sportovního vyžití žalobce jakožto jediného konkrétního významného negativního následku úrazu omezujícího jeho život, který byl v dané věci prokázán. Tyto úvahy o přiměřenosti navýšení městský soud nakonec poměřil i s případy, které posuzoval Nejvyšší soud či Nejvyšší správní soud a ve srovnání s nimi neshledal v projednávané věci zásadní nepoměr, který by odůvodňoval přiznání o tolik vyššího násobku, jak žalobce požaduje.

III. Obsah kasační stížnosti

[12] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost, a to z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] a z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[13] Městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku na mnoha místech argumentuje způsobem, který popírá rozhodování soudů v občanskoprávních a pracovněprávních věcech, a to specificky pokud jde o otázku míry navýšení odškodnění za ztížení společenského uplatnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. Úvaha o míře navýšení odškodnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky totiž *ex lege* náleží výhradně soudu, kdežto úvaha o míře navýšení odškodnění podle § 6

odst. 1 písm. c) náleží *ex lege* výhradně lékařům, resp. znalci. Stěžovatel rozporuje odst. 44 odůvodnění, v němž městský soud argumentuje, že „*služební orgány v této situaci samotné bodové hodnocení škody na zdraví, které pro dané postižení vyhláška stanovila, nejprve navýšily podle ustanovení § 6 odst. 1 písm. c) vyhlášky o 50 %, neboť shledaly, že škoda na zdraví vedla ke zvlášť těžkým následkům*“. Stěžovatel má jednak pochyby, zda lékař, bodově hodnotící ztížení společenského uplatnění podle vyhlášky č. 400/2001 Sb., resp. provádějící navýšení dle § 6 odst. 1 písm. c) téže vyhlášky, je vůbec „*služebním orgánem*“, zejména však zastává názor, že lékařem provedené navýšení podle § 6 odst. 1 písm. c) vyhlášky má pro následnou a zcela separátní úvahu stran aplikace § 7 odst. 3 vyhlášky služebním orgánem, resp. soudem, nulový význam.

[14] Obdobně rozmlženě však městský soud vnímá i hranice mezi jednotlivými nároky plynoucími z újmy na zdraví. Stěžovatel rekapituluje závěry judikatury Ústavního soudu i Nejvyššího soudu, podle níž jde o nároky odlišné, resp. zcela samostatné (náleží Ústavního soudu ze dne 3. 3. 2005, sp. zn. II. ÚS 117/04, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2006, sp. zn. 25 Cdo 1089/2006, rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 11. 2. 1999, sp. zn. 21 Cdo 376/98 a ze dne 13. 3. 2013, sp. zn. 25 Cdo 2295/2011). V rozporu s veškerou shora citovanou judikaturou se podle stěžovatele odůvodnění napadeného rozsudku „*hemží*“ argumenty pro řešenou otázku, tedy pro výši odškodnění ztížení společenského uplatnění, zcela irelevantními (viz odst. 32, 33, 47 a 50 rozsudku městského soudu).

[15] Rovněž výběr judikatury stran výše odškodnění v konkrétních případech je pochybný, neboť ani jedno ze soudem citovaných rozhodnutí se netýkalo poškození funkce horní končetiny. Dle názoru stěžovatele je naopak na místě porovnávat především případy, kdy rovněž došlo k poškození funkce horní končetiny, a to nejenom z hlediska absolutně přiznané částky, ale rovněž z hlediska přiznaných násobků základního odškodnění vyplývajícího ze znaleckého posudku. Stěžovatel odkazuje na rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 21. 12. 2011, sp. zn. 25 Cdo 3410/2010, a ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. 25 Cdo 4650/2015, a na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2016, sp. zn. 25 Cdo 5079/2015. V žádném ze shora uvedených případů trvalého poškození funkce horní končetiny, natož pak končetiny dominantní, nebylo poškozeným soudy přiznáno odškodnění pouze ve výši dvojnásobku základního odškodnění, vyplývajícího z lékařského posudku.

[16] Stěžovatel pak s odkazem na judikaturu Ústavního soudu a Nejvyššího soudu připomíná hodnotu zdraví jako nejvýznamnějšího faktoru ovlivňujícího kvalitu lidského života (náleží Ústavního soudu ze dne 5. 12. 2012, sp. zn. IV. ÚS 444/11, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2007, sp. zn. 30 Cdo 154/2007) a zdůrazňuje, že při určování výše náhrady nemajetkové újmy v penězích je důležitým aspektem to, aby její výše odrážela obecně sdílené představy o spravedlnosti (náleží Ústavního soudu ze dne 22. 12. 2015, sp. zn. I. ÚS 2844/14, a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2010, sp. zn. 25 Cdo 1106/2008). Stěžovatel poukazuje, že dle nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů, a související judikatury Soudního dvora Evropské unie náleží náhrada škody ve výši 600 EUR, tedy cca 15.500 Kč, již za tříhodinové zpoždění letu delšího než 3.500 km.

[17] Ve srovnání s tím došlo k trvalému poškození zdraví stěžovatele ve věku 32 let, přičemž se jedná o odškodnění jednorázové, vzhledem k předpokládané délce dalšího života stěžovatele tedy na zhruba 43 let dopředu. Odškodnění ztížení společenského uplatnění ve výši 378.000 Kč tak odpovídá zhruba odškodnění ve výši 8.790 Kč za jeden rok předpokládaného života, resp. 732 Kč za jeden měsíc předpokládaného života s trvalými následky poranění pravého ramenního kloubu. *Prima facie* je tak zjevný extrémní nepoměr mezi odškodněním ve výši cca 15.500 Kč

za tříhodinové zpoždění letadla při cestě na dovolenou a odškodněním ve výši cca 8.790 Kč za jeden rok života s trvalými následky poranění pravého ramenního kloubu utrpeného při přípravě stěžovatele k obraně vlasti. S celou shora uvedenou argumentací stěžovatele se městský soud „vyrovnal“ pouze jedinou větou v odst. 54 napadeného rozsudku. Stěžovatel v této souvislosti odkazuje na náleze Ústavního soudu ze dne 3. 10. 2006, sp. zn. I. ÚS 74/06, podle něhož již sama skutečnost, že se obecný soud nijak nevypořádal s námitkou účastníka řízení, která má současně vztah k projednávané věci, zásadně zakládá protiústavnost dotyčného rozhodnutí.

IV. Vyjádření žalovaného

[18] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnil s argumentací městského soudu. Nesouhlasí ovšem s dřívější argumentací Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 12. 9. 2018, č. j. 1 As 110/2018-37, ohledně zastupování pasivně legitimovaného žalovaného před soudy. Nejvyššímu správnímu soudu totiž nebyla známa skutečnost, že ministr obrany vnitřním předpisem, konkrétně rozkazem č. 59/2016, Právní zastupování rezortu Ministerstva obrany (dále jen „rozkaz“), v čl. 2 odst. 1 stanovil, že Odbor pro právní zastupování (jehož nástupcem je od 1. 1. 2019 Legislativní a právní odbor Ministerstva obrany) v souladu s § 3 odst. 3 zákona č. 219/1999 Sb., ve znění zákona č. 147/2010 Sb., a § 7 odst. 1 zákona č. 219/2010 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění zákona č. 51/2016 Sb., jedná před soudy všech stupňů za organizační složku státu – Ministerstvo obrany nebo vojenské správní úřady a za služební orgány, představené nebo vedoucí zaměstnance Ministerstva obrany.

[19] Pokud Nejvyšší správní soud shledal, že došlo k neodstranitelné vadě řízení u městského soudu s ohledem na skutečnost, že žalovaný služební orgán nedostal možnost se ve věci vyjádřit, žalovaný odkazuje na čl. 6 odst. 2 písm. a) rozkazu, kde je zakotvena povinnost žalovaného služebního orgánu sdělit zastupující složce všechny rozhodné skutečnosti, tj. ve věci se vyjádřit. Tato povinnost je vždy fakticky naplněna.

[20] Žalovaný zastává názor, že pokud se ministr obrany rozhodl delegovat svoji pravomoc činit právní úkony ve věcech služebního poměru zakotvenou v § 2 odst. 2 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, nevylučuje to, že současně může ministr rozhodnout, která složka rezortu bude zastupovat tyto služební orgány před soudy. Tato skutečnost je rovněž uvedena v § 3 odst. 6 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách. Ministr obrany je vedoucím ministerstva jako organizační složky státu a jako takový ji řídí. Odporovalo by smyslu organizace ministerstva, kdyby ministr jako vedoucí ministerstva nemohl svým rozhodnutím určit, které kompetence rozdělí mezi své podřízené. Pokud by byl přijat závěr naznačený Nejvyšším správním soudem, ministr jakožto vedoucí organizační složky odpovědný za její řízení by nemohl zasáhnout v případě, kdyby se služební orgán chtěl nechat zastoupit např. externím subjektem, což by za existence Legislativního a právního odboru, v jehož výslovné kompetenci zastupování služebních orgánů před soudy je, bylo v rozporu se zásadou hospodárnosti.

V. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[21] Poté, co Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost má požadované formální náležitosti, tj. byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 102 s. ř. s.) a zastoupenou advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), přistoupil k posouzení přípustnosti kasační stížnosti i s ohledem na § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., neboť městský soud ve věci rozhodoval znovu, a to již podruhé, po opětovném zrušení původního rozsudku Nejvyšším správním soudem.

[22] Kasační stížnost je podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. nepřipustná proti rozhodnutí, *jímž soud znovu rozhodl poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.* Jak Nejvyšší správní soud konstatoval dříve ve své rozhodovací praxi (viz např. rozsudek ze dne 10. 5. 2010, čj. 2 As 6/2010-164), smyslem a účelem zákazu opakovaného posuzování téže věci je vyloučení situace, kdy by se Nejvyšší správní soud znovu zabýval věcí, u které již jedenkrát vyslovil svůj závazný právní názor, a tento názor byl nižším soudem respektován (k tomu srov. rovněž nálezn Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05). Podle výše uvedeného rozsudku čj. 2 As 6/2010-164 „[s]měřuje-li tedy kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu, jímž tento rozhodl poté, kdy byl jeho předchozí rozsudek Nejvyšším správním soudem zrušen, je kasační stížnost přípustná stran právní otázky, jíž se Nejvyšší správní soud v kasačním rozsudku nezabýval, nebo stran otázky, že se krajský soud závazným právním názorem neřídil.“

[23] S ohledem na předeslané je kasační stížnost v projednávané věci přípustná. Městskému soudu je vytýkáno posouzení právní otázky, resp. jejích aspektů, kterým se Nejvyšší správní soud v předchozích kasačních rozsudcích nezabýval. V prvním kasačním řízení, v němž byla v obecnosti rovněž věcně řešena otázka výše náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění, stěžovatel rozporoval jiný právní názor městského soudu, který již předmětem nyní podané kasační stížnosti není (viz rozsudek ze dne 12. 9. 2018, č. j. 1 As 110/2018-37, odst. 37 až 44). Ve druhém kasačním řízení došlo ke zrušení rozsudku městského soudu výlučně z procesních důvodů (viz rozsudek ze dne 16. 5. 2019, č. j. 1 As 69/2019-24).

[24] Kasační stížnost není důvodná.

[25] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu pro nedostatek důvodů, protože byla-li by shledána tato vada, mohla by představovat překážku posouzení důvodnosti ostatních kasačních námitek.

[26] K nepřezkoumatelnosti rozsudku pro nedostatek důvodů je k dispozici bohatá soudní judikatura (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, pod č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 As 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007-64, a ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005-245). Z této judikatury vyplývá, že rozhodnutí soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže například není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu; dále z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci v žalobě; proč považuje žalobní námítky za liché, mylné nebo vyvrácené, či proč subsumoval skutkový stav pod zvolené právní normy. Dalším důvodem nepřezkoumatelnosti rozhodnutí může být případ, kdy soud opomněl přezkoumat některou ze žalobních námitek včas uplatněných, či obsahuje-li odůvodnění rozsudku toliko převzaté pasáže z publikovaného judikátu v jiné, skutkově i právně odlišné věci, aniž dále rozvádí dopad převzatých závěrů na konkrétní souzený případ a na samotné rozhodnutí ve věci. Tedy, má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být zřejmé, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný a jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností.

[27] Stěžovatel v kasační stížnosti sice namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, avšak jeho argumentace se omezuje prakticky výlučně na polemiku s právním názorem městského soudu ve věci samé. Skutečnost, že stěžovatel s právním posouzením městského soudu věcně nesouhlasí, však nečiní jeho – veskrze obecnou – námitku nepřezkoumatelnosti

důvodnou. Nejvyšší správní soud shledává napadený rozsudek přezkoumatelným a vyhovujícím všem výše uvedeným kritériím. Z jeho odůvodnění je zřejmé, z jakého skutkového stavu městský soud vycházel, jak vyhodnotil pro věc rozhodné skutkové okolnosti a jak je následně právně posoudil. Městský soud vypořádal dostatečně a srozumitelně všechny žalobcovy námitky. Důvodnost námítky nepřezkoumatelnosti nemůže založit ani stěžovatelova argumentace, že některé úvahy městského soudu jsou pro posouzení věci nadbytečné. Nejvyšší správní soud s tímto závěrem stěžovatele nesouhlasí. Veškerá argumentace městského soudu ve stěžovatelem namítaných odstavcích odůvodnění (odst. 32, 33, 47 a 50) je reakcí na konkrétní námitky stěžovatele a městský soud v těchto bodech zcela relevantním způsobem rozvádí a vysvětluje svůj závěr o přiměřenosti výše náhrady v projednávané věci. Důvodnost námítky nepřezkoumatelnosti nemůže založit ani stěžovatelem rozporovaný odst. 54 rozsudku. Městský soud v tomto odstavci sice zcela stručně, ale přezkoumatelně vypořádal žalobcův poukaz na rozhodování soudů mj. ve věcech leteckých náhrad s tím, že předmět řízení v těchto věcech je podstatně vzdálený předmětu projednávané věci.

[28] Stěžovatel tak primárně rozporuje právní posouzení městského soudu ve věci samé. Ačkoliv je jeho argumentace v kasační stížnosti obsáhlá, jedná se o jednu kasační námitku, která míří na nepřiměřenost výše odškodnění v projednávané věci. Předmětem sporu je tak nadále otázka, zda zvýšení odškodnění za ztížení společenského uplatnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. nad úroveň vyplývající z lékařského posudku, tedy nad částku 189.000 Kč, resp. na dvojnásobek této částky ve výši 378.000 Kč, je v případě stěžovatele odpovídající a přiměřené. Stěžovatel se domáhá přiznání částky 720.000 Kč, tj. cca čtyřnásobného (3,8) zvýšení základní částky.

[29] Nejvyšší správní soud již v předchozím rozsudku č. j. 1 As 110/2018-37 k věci samé uvedl, že případy odškodňování za pracovní úrazy jsou specifické. Ústavní soud k těmto typům případů uvádí, že výše náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění musí být zvolena tak, aby „*co nejvíce odpovídala okolnostem konkrétní věci a skutečným následkům, které poškozený utrpěl v důsledku pracovního úrazu*“ (nálezn Ústavního soudu ze dne 2. 2. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3122/15). Klíčové jsou tedy konkrétní skutečnosti, okolnosti, následky. Právo naopak v těchto případech zůstává nadmíru obecné, v podstatě založené na hlavní maximě přiměřenosti. Tím poskytuje aplikujícímu orgánu dostatek prostoru právě pro zohlednění konkrétních skutkových okolností případu. Posuzování jednotlivých případů bývá natolik odlišné, nakolik jsou odlišné životní situace, v nichž došlo ke vzniku škody na zdraví, stejně jako osoby poškozené. Srovnávání či poměrování s jinými případy je často nepřiléhavé, zobecnění obtížné. Podzákonné právní předpisy týkající se vyčíslování odškodnění jsou v tomto ohledu pouhým vodítkem, od kterého se soud musí odchýlit právě tehdy, ukazují-li okolnosti na to, že přiměřenou je částka v jiné výši než v té, ke které výpočet dle podzákonného předpisu vede (rozsudek ze dne 12. 9. 2018, č. j. 1 As 110/2018-37, odst. 37 a násl.).

[30] Podle názoru Nejvyššího správního soudu městský soud shora popsaným principům v projednávané věci dostal. Velmi přesvědčivě a podrobně odůvodnil, proč se domnívá, že přiznaná výše odškodnění byla ve světle skutkových okolností projednávané věci přiměřená (viz odst. 24 až 59 rozsudku městského soudu). Nejvyšší správní soud se s tímto posouzením ztotožňuje. Z rozhodnutí služební funkcionářky I. stupně vyplývá, že to byla právě ona, která iniciovala přezkoumání bodového ohodnocení následků služebního úrazu stěžovatele, které vedlo až ke konečnému navýšení bodového ohodnocení o 50 % podle § 6 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 440/2001 Sb. Správní orgány se tedy stavěly ke stěžovatelově věci vstřícně a bez zjevné snahy jeho odškodnění krátit.

[31] Městský soud správně upozornil, že účelem náhrady není zajistit stěžovateli materiální zabezpečení na zbytek života, nýbrž jednorázově vynahradit negativní následky újmy na zdraví. V souvislosti s vlivem poškození zdraví na výkon zaměstnání se v rámci náhrady za ztrátu na výdělků odškodňuje snížení výdělků, zatímco v rámci náhrady za ztížení společenského uplatnění se odškodňuje omezení možnosti seberealizace a společenského uplatnění ve vazbě na výkon povolání (ve smyslu profese) bez přímé souvislosti s výší výdělků (odškodnění tu přichází v úvahu, i kdyby ke snížení výdělků nedošlo). Tyto dvě náhrady nejsou na sobě přímo závislé. Je třeba také poukázat na relevantní skutkové okolnosti projednávané věci, tj. na skutečnost, že náhradu za ztrátu na platu strana žalovaná stěžovateli průběžně kompenzovala a později taktéž Česká správa sociálního zabezpečení poskytovala stěžovateli invalidní důchod pro invaliditu I. stupně. Stěžovatel byl také schopen získat a vykonávat jiné zaměstnání. Samotné materiální zabezpečení stěžovatele by tedy i bez úplného přiznání odškodnění za bolest a ztížení společenského uplatnění ohroženo nebylo.

[32] Podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. lze ve zvláště výjimečných případech výší odškodnění přiměřeně zvýšit. Ústavní soud v nálezu ze dne 29. 9. 2005, sp. zn. III. ÚS 350/03, uvedl, že při aplikaci § 7 odst. 3 vyhlášky je třeba vycházet zejména z následujících kritérií: (i) závažnost způsobené škody na zdraví, tzn., zda byly zasaženy (poškozeny) životně důležité orgány; (ii) možnost vyléčení či eliminace způsobené škody, tzn., zda v důsledku poškození je poškozená osoba omezena ve svém způsobu života a jestli je nucena k pravidelným kontrolám u lékařů, dalším operativním zákrokům či se v důsledku poškození zdraví stala alespoň do určité míry závislá na přístrojovém vybavení; (iii) míra zavinění škůdce.

[33] Dospěl také k závěru, že je věcí úvahy obecných soudů, jaký násobek podle § 7 odst. 3 vyhlášky má být v mimořádných případech použit; z hlediska ústavnosti však nutno dbát na to, aby přiznaná výše náhrady za ztížení společenského uplatnění byla založena na objektivních a rozumných důvodech a aby mezi touto přiznanou výší (peněžní částkou) a způsobenou škodou (újmou) existoval vztah přiměřenosti (shodně nález ze dne 29. 3. 2012 sp. zn. I. ÚS 2955/10). V nálezu ze dne 2. 2. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3122/15, Ústavní soud konstatoval, že navýšení základní bodové sazby podle § 7 odst. 3 vyhlášky musí být takové, aby výsledná částka odškodnění co nejvíce odpovídala okolnostem konkrétní věci a skutečným následkům, které poškozený v důsledku úrazu utrpěl.

[34] Nejvyšší správní soud nijak nezpochybnuje skutečnost, že služební úraz negativně zasáhl stěžovatelův život. Již městský soud však upozornil, že v projednávané věci stěžovatel ani v žalobě netvrdil, že by následkem služebního úrazu byl zcela vyřazen z pracovního, rodinného či společenského života. Ze spisového materiálu poté vyplývá, že stěžovatel byl uznán invalidním se zachovaným pracovním potenciálem v rozhodné době ve výší 65 % a po ukončení služebního poměru byl i se svým postižením schopen pracovat jako hlídač či dokonce jako řidič v mezinárodní dopravě. Jak poukázal městský soud, to fakticky svědčí o tom, že stěžovatel i po úrazu je nadále schopen věnovat se relativně fyzicky a psychicky náročné práci. Ztrátu na výdělků dosahovaném v původním služebním zařazení žalovaná strana žalobci dlouhodobě kompenzovala podle § 118 odst. 1 zákona o vojácích z povolání formou náhrady na ztrátě na výdělků po skončení služby.

[35] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že výběr judikatury městským soudem ohledně výše odškodnění v konkrétních případech je pochybný, neboť ani jedno ze soudem citovaných rozhodnutí se netýkalo poškození funkce horní končetiny. Dle názoru stěžovatele je naopak na místě porovnávat především případy, kdy rovněž došlo k poškození funkce horní končetiny, a to nejenom z hlediska absolutně přiznané částky, ale rovněž z hlediska přiznaných násobků základního odškodnění vyplývajícího ze znaleckého posudku.

[36] Nejvyšší správní soud shledal výběr judikatury citované městským soudem v odst. 45 až 52 relevantním. Relevantní jsou rovněž stěžovatelem citované rozsudky Nejvyššího soudu, které se týkají poškození funkce horní končetiny. Nejvyšší správní soud však nesouhlasí se závěrem stěžovatele, že na jejich základě lze dovodit nepřiměřenost výše odškodnění ve věci stěžovatele, resp. že by na jejich základě bylo možno učinit závěr o extrémním nepoměru mezi odškodněním stěžovatele a odškodněním v odkazovaných případech.

[37] V usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 12. 2011, sp. zn. 25 Cdo 3410/2010, se jednalo o žalobkyni, která utrpěla poškození zdraví ve středním věku (47 let). Provozování sportovních aktivit se předtím věnovala v nadprůměrném rozsahu (byť rekreačním způsobem), následkem poškození zdraví byla v částečném invalidním důchodu, s obtížemi sice vykonávala původní zaměstnání účetní, přetrvávala u ní obrna levé horní končetiny od lokte dolů s drápotivými jen nepatrně pohyblivými prsty a s nemožností tzv. apozice palce, tedy se ztrátou jeho úchopové funkce, ruka byla tedy prakticky nefunkční a jednalo se o nevratný stav. V důsledku toho byla žalobkyně významně omezena při výkonu zaměstnání, péči o domácnost, sebeobsluze i rekreačních aktivitách. Svalstvo levého předloktí bylo viditelně atrofováno, žalobkyně byla tedy i z estetických důvodů znevýhodněna. Civilní soudy dospěly k závěru, že je dán důvod pro zvýšení bolestného i náhrady za ztížení společenského uplatnění dle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. na trojnásobek (1.830 bodů, tj. 219.600 Kč, resp. 5.400 bodů, tj. 648.000 Kč).

[38] V rozsudku ze dne 27. 4. 2016, sp. zn. 25 Cdo 5079/2015, šlo o žalobkyni, které při operačním zákroku byly poškozeny nervy levé horní končetiny, což mělo za následek výrazné a nevratné omezení hybnosti této končetiny, jakož i deprese. Před poškozením zdraví žalobkyně pracovala jako zdravotní sestra, běžně řídila automobil, jezdila na kole, rekreačně se věnovala tenisu, turistice a vodáctví, pečovala o rodinu a domácnost. Po operaci měla problémy se spaním, neboť musela spát ve vynucených polohách. Nebyla nadále schopná vykonávat své předchozí zaměstnání, omezovalo ji dlouhodobé stání či sezení, mohla vykonávat práci v rozsahu do čtyř hodin denně, avšak pravidelně střídavě vsedě a vestoje. Postiženou končetinu mohla používat pouze k nesení lehčích břemen do 5 kg, poté ale mívala větší bolesti, stejně jako při volné poloze končetiny bez zavěšení. Nemohla se nadále věnovat svým sportovním koníčkům ani řídit automobil, potřebovala pomoc třetí osoby s péčí o domácnost (nákupy, vaření) a o svou osobu (hygiena, oblékání). Soudy shledaly, že v daném případě je přiměřené mimořádné zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky v částce 192.000 Kč představující čtyřnásobek základního bodového ohodnocení (48.000 Kč).

[39] V rozsudku ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. 25 Cdo 4650/2015, se jednalo o žalobkyni, které byla při operaci (resekce žebra) roztržena pravá podklíčková žíla. Žalobkyně měla trvalé zdravotní následky spočívající v omezení hybnosti pravé horní končetiny vyvolaném pohybovými bolestmi, které výrazně snižovaly její možnosti zapojit ruku do běžných činností jak z pohledu intenzity, tak času. Tyto obtíže zasáhly do jejího pracovního života (byla invalidní a nemohla pracovat jako listovní doručovatelka) a musela omezit i některé další aktivity (úklid domácnosti, vaření, řídit motorová vozidla mohla jen s omezením). Soudy považovaly za přiměřené odškodnění ztížení společenského uplatnění vyplývajícího z lékařského posudku ve výši 91.800 Kč, po snížení o 30 % z důvodu zdravotního stavu žalobkyně již před operací.

[40] Jakkoliv si je Nejvyšší správní soud vědom toho, že dopady různých postižení do života dotčených jednotlivců nelze zaměňovat a jsou nutně individuální s ohledem na skutkové okolnosti každé jednotlivé věci, přesto po srovnání konkrétních skutkových okolností ve stěžovatelem odkazovaných případech (viz body [35] až [39] shora), neshledal, že by na jejich základě bylo možno učinit závěr o tom, že stěžovatelův případ byl posouzen z hlediska aplikace

§ 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. nepřiměřeně. Škoda na zdraví stěžovatele byla i po výsledném navýšení ohodnocena na 1.575 bodů, čemuž odpovídala částka odškodnění ve výši 189.000 Kč; celkové odškodnění bylo stěžovateli přiznáno v částce dvojnásobku tohoto ohodnocení tj. 378.000 Kč. Ve stěžovatelem odkazovaných případech soudy zohlednily, že úrazem byl zcela zásadně znemožněn další civilní, pracovní a společenský život poškozených, čemuž odpovídalo i přiměřené zvýšení náhrady.

[41] Stěžovatel dále odkazuje na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004, na základě kterého jsou poskytovány náhrady za zpožděné či zrušené lety. Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem, že předmět těchto řízení je odlišný od projednávané věci, zejména příslušný právní předpis byl přijímán v jiném kontextu (výše náhrady zohledňuje celounijní působnost nařízení ve všech členských státech EU). Ačkoliv se tedy může na první pohled jevit nepřiměřené, že podle tohoto nařízení lze tříhodinové zpoždění letadla nahradit částkou cca 15.500 Kč (600 EUR), zatímco v případě stěžovatele (vzhledem k předpokládané délce života stěžovatele, tj. na zhruba 43 let dopředu) jde pouze o 8.790 Kč za jeden rok života s trvalými následky poranění ramenního kloubu, nejedná se o relevantní srovnání v právní rovině s ohledem na zcela jiný kontext a aplikované předpisy. Tímto Nejvyšší správní soud nijak nezpochybňuje samotnou skutečnost, že poškození zdraví je jednoznačně mnohem větší zásah do kvality života než několikahodinové zpoždění letu. Právně se však jedná o zcela odlišný druh nároku na základě jiného právního předpisu.

VI. Závěr a náklady řízení

[42] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[43] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. července 2020

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu